EKSKURZIJA DVS 2013

MADŽARSKA, 11.-13.10.2013

Po več letih, ko smo se na ekskurzije v tujino odpravljali precej daleč (Makedonija, Švica, Srbija, Črna gora), smo se letos odločili za bližnjo Madžarsko. Še za to se je zaradi težkega oz. negotovega stanja v gospodarstvu prijavilo manjše število udeležencev od pričakovanj, 27.

Predvideni program je bil v kratkem:

1. Štart iz Ljubljane Hajdrihova 28, postanek Maribor, Ljubljanska 9.
2. Ogled zadrževalnika na potoku Resnik na Madžarskem pod strokovnim vodstvom g. Jožefa Novaka.
3. Ogled Balaton muzeja v Keszthely
4. Kis Balaton – čiščenje vode, ki priteka v Blatno jezero
5. Prenočevanje v mestu Keszthely
6. Pot skozi Tihany, s trajektom preko Blatnega jezera na južno obalo, kratek ogled Budimpešte, mesteca Szentendre, prenočevanje v mestu Esztergom.
7. Ogled mesta Esztergom (stolnica, Donava muzej), Nežiderskega jezera, mesta Sopron
8. Povratek domov

Skica trase:

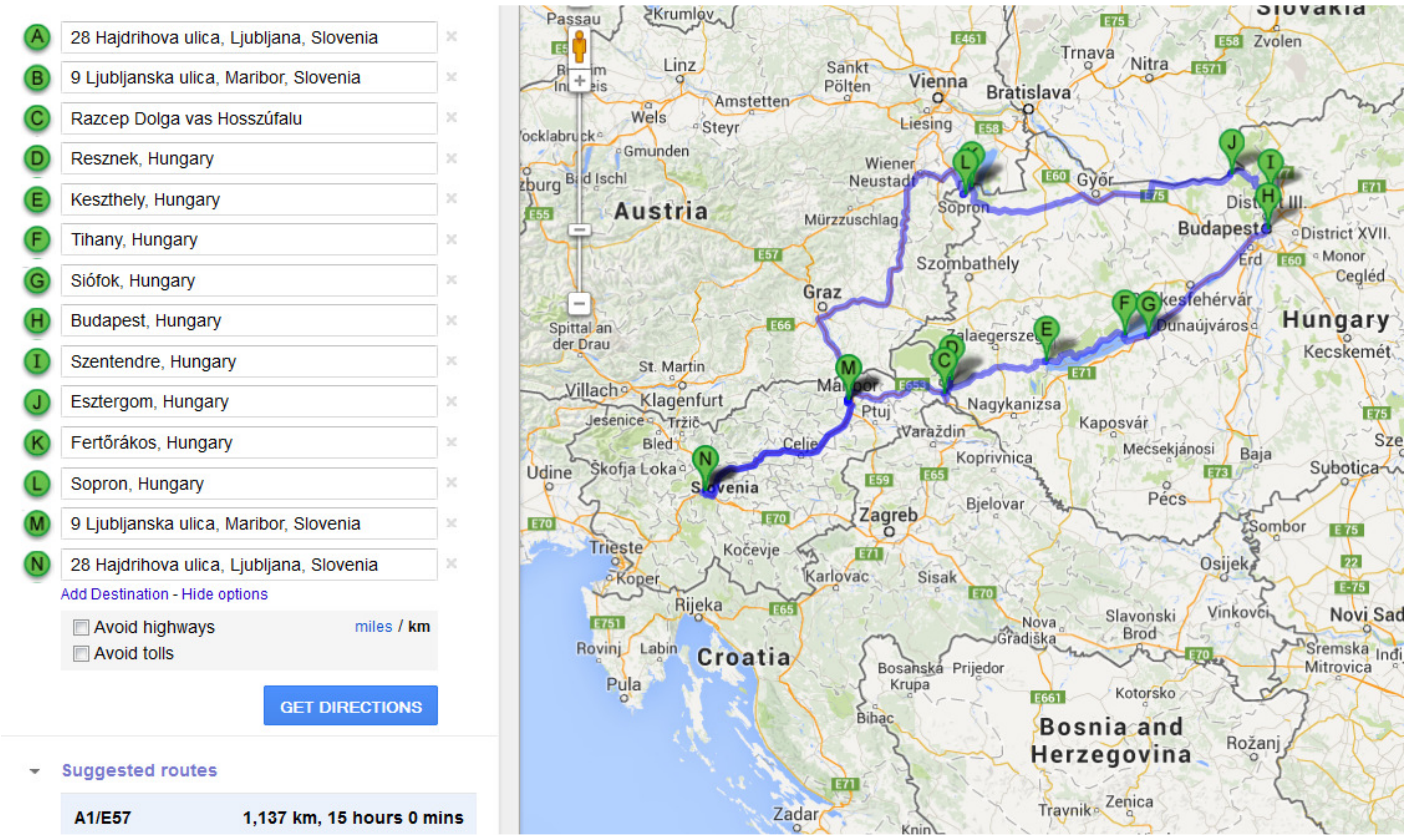

PETEK, 11.10.2013

ZADRŽEVALNIK RESZNECK (Resnik)
Na spletu je objavljen opis objekta in sicer na naslovu:

http://www2.lendava.si/predpisi/Povzetek_projekta_kob_zadrzev.pdf

Kobiljski potok je vodotok, ki izvira na slovenskem ozemlju, nekaj časa teče po madžarskem ozemlju, potem pa se vrne v Slovenijo. Pri 100 letnih vodah je preplavi na madžarskem ozemlju 712 ha, na slovenskem ozemlju pa več kot 1000 ha kmetijskih zemljišč. Na madžarskem ozemlju je ogroža notranja območja naselij Zalaszombatfa, Gáborjánháza in Szíjártóháza, na slovenskem ozemlju pa mesta Lendava ter naselja Dolga Vas, Mostje, Banuta in Genterovci.

Cilj projekta je bil zagotoviti varnost pred visokimi vodami na zgoraj omenjenih ogroženih območjih. Z začasnim zalitjem zadrževalnega prostora in zadrževanjem visokih voda v dolinskem dnu je bilo mogoče doseči zavarovanje dragocenih ohranjenih biotopov obeh vodotokov, odpravljen je bil negativni vpliv nihanja nivoja talne vode.

Vrednost projekta	Sredstva MKO	Sredstva INTERREG III A
1.369.934 Eur	969.333 Eur	400.601 Eur
100%	70,8%	29,2%

Kot najbolj primerno lokacijo za zadrževanje visokih vod so strokovnjaki izbrali depresijo na poplavnem področju (mokri travniki) v območju med državno mejo ter naselji Zalaszombatfa-Belsősárd-Resznek, in sicer v profilu km 12+762 Kobiljskega potoka ter v profilu km 1+146 Ivanjševskega potoka (levi pritok), dotikajoč se upravnega območja treh omenjenih naselij. 100-letne poplavne vode so se zmanjšale za okoli 60 %. V zadrževalniku je voda le v času visokih voda in tudi takrat le kratek čas (3-5 dni). Vodnogospodarski objekt je bil zgrajen na Madžarskem, toda na osnovi čezmejnega vpliva pred visokimi vodami oz. poplavami varuje tudi naselja v Sloveniji, s čimer služi kot vzor pri udejanjanju podobnih razvojnih projektov čezmejnega vpliva.

Pomembnejši podatki o zadrževalniku:
Zadrževana količina vode ob visokih vodah 2,84 Mm
Poplavna površina zadrževalnika 272 ha
Dolžina nasipa 5.469 m
Najvišja višina nasipa 3 m
Največja globina vode v zadrževalniku 2,5 m
Odločilni poplavni val 94 m3/s
Sploščitev poplavnega vala 56 m3/s
Najvišji iztočni pretok 38 m3/s
Obdobje gradnje 2006-2008

Izgradnja objekta je omogočila reguliran način odvajanja visokih voda in s tem zagotavljeno varnost pred poplavami 100-letnih voda. Na objektu je vzpostavljen stalni monitoring, ki je daljinsko nadzorovan. Tesno sodelovanje strokovnih organizacij je potekalo v fazi priprave in izvedbe projekta in se bo nadaljevalo s skupnim upravljanjem objekta. Objekt ima tudi pomembne okoljske učinke. V sodelovanju z naravovarstveniki in ter upoštevanjem navodil vodne direktive EU in ciljev NATURE 2000 je bila gradnja prilagojena zagotavljanju trajnosti zaščitenih območij. Objekt z začasnim zalitjem območja prispeva k ohranjanju biodiverzitete območja. Projekt je bil zaključen 30. aprila. Slavnostna otvoritev objekta je bila 3. junija 2008.
V zadnjih petih letih sta bila zadrževalnika aktivirana štiri krat.

Več si lahko ogledate tudi na naslovu:

http://eko-park.si/2008/03/04/kobiljski-zadrzevalnik/

Takole je bilo na avtobusu iz Ljubljane proti Mariboru

krožišče na odcepu proti zadrževalniku

naš avtobus

tabla s podatki o objektu

Pogled na pregrado od spodaj

takole smo pametovali na prelivu

skupina na nasipu pregrade

in ob tabli s podatki o objektu

g. Jože Novak je razlagal

mi pa poslušali

Nazorne table s podatki

KESZTHELY

Po ogledu zadrževalnika Reszneck smo se odpeljali v mesto Keszthely, se sprehodili po mestu in ogledali Balaton muzej.
http://en.wikipedia.org/wiki/Keszthely

KIS BALATON

Zaradi zagotavljanja kvalitete vode v Blatnem jezeru so zahodno od njega površine potopili in ustvarili »Malo Blatno jezero«. V kraju Zalakaros je muzej, imenovan Kis Balaton museum, ki smo si ga ogledali, poleg tega pa tudi predstavitveni film o vlogi tega umetnega jezera.

http://www.kisbalaton.hu/kis_balaton_water_protection_system.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Keszthely

https://www.bfnp.hu/english/home/

http://www.budapesthungary.hu/balaton-tourist-information.html

Kis Balaton museum

Odvzem vode iz reke Zale v Kis Balaton

Opazovalnica ptic od zunaj

in od znotraj

Raj za ptice

Obokan lesen most na Kis Balatonu

OSNOVNO O BLATNEM JEZERU

Blatno jezero je jezero v zahodnem delu Madžarske in hkrati tudi največje jezero v srednji Evropi. Poleg Nežiderskega jezera je to tudi edino srednjeevropsko stepno jezero. Nahaja se nekaj več kot 80 km jugozahodno od Budimpešte oz. okoli 70 km vzhodno od meje s Slovenijo pri Lendavi.

Jezerska gladina je na nadmorski višini 104 m, njegova površina je 592 km^2, v povprečju je globoko 3,2 m, največ pa 11 m. Prostornina vode je tako okoli 1,9 km^3. Jezero je podolgovate oblike v smeri jugozahod - severovzhod, dolžina v tej smeri je pribl 77 km, široko pa je med 4 in 15 km. Jezero ima dve izraziti kotanji, ki ju loči polotok Tihany. Severna obala je strmejša kot na jugu. Voda je zaradi peščenega in plitvega dna zelo motna. Najpomebnejši pritok je reka Zala. Naravnega odtoka ni, po potrebi odvajajo vodo skozi umetni kanal Sió v reko Kapos in naprej v Donavo.

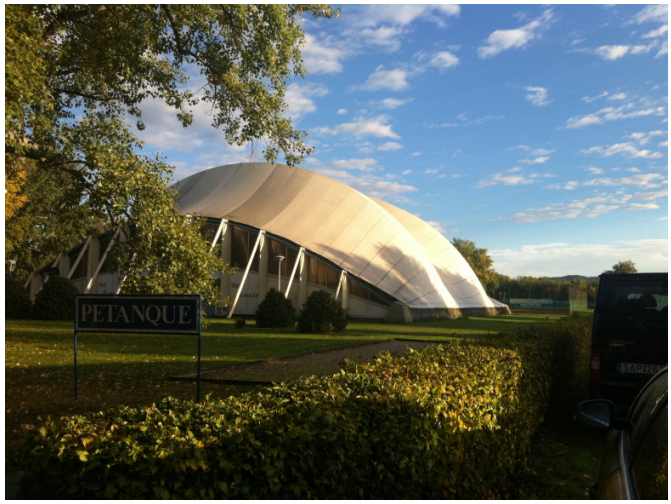

notranjost Hotela Helicon v Keszthelyju in športni objekt pred njim

SOBOTA. 12.10.2013

Pogled skozi hotelsko okno na Blatno jezero

Po zajtrku smo se odpeljali po severni strani Blatnega jezera do mesta Tihany.

TIHANY

Tihany je naselje na severni obali Blatnega jezera na polotoku Tihany. Središče okrožja je benediktinski samostan Tihany , ki je bil ustanovljen leta 1055 našega štetja . Ustanovna listina o tem samostanu je prvi najdeni zapis v madžarskem jeziku . Cerkev sama je bila zgrajena v baročnem slogu leta 1754. Je priljubljena turistična atrakcija zaradi svoje zgodovinskega in umetniškega pomena.

http://mojsvet.info/naslovnica/tihany-prisrcna-vasica-ob-blatnem-jezeru/

Noč je bila naporna,

a do Tihanyija smo že prišli k sebi.

Prijetno mesto z lepimi starimi hišami, pretežno s slamnatimi strehami

Detajl strehe

benediktinski samostan Tihany

pogled z griča na Blatno jezero

Trajekt preko Blatnega jezera – vstop na severni strani

in izstop na drugi – južni strani

BUDIMPEŠTA

http://sl.wikipedia.org/wiki/Budimpe%C5%A1ta

CITADELA

Budimpešta je glavno mesto Madžarske. Z uradno približno 1,7 milijona prebivalcev, neuradno pa z okoli 2,5 milijona prebivalcev je po številu prebivalcev šesto največje mesto v Evropski uniji. Budimpešta se razteza ob obeh bregovih Donave, ki teče od severa proti jugu. Na desnem bregu se nahaja nekdanje samostojno mesto Budim (*Buda*) in severno od njega Stari Budim (*Óbuda*). Pešta se nahaja ob levem bregu Donave. Na Donavi je nastalo tudi nekaj otokov. Severno od mestnega središča sta *Margit - sziget* (Margaretin otok, poimenovan po hčeri Béle IV., ki je živela v otoškem dominikanskem samostanu iz leta 1251), danes priljubljen park in rekreacijsko središče, in *Óbudai - sziget* (Starobudimski otok), na otoku *Csepel sziget* južno od mestnega središča je danes rečno tovorno pristanišče

Več poglejte na:
http://mojsvet.info/naslovnica/budimpesta-mesto-burne-zgodovine-in-tradicije/

Pogled s Citadele na Budimpešto

Nekaj jih na fotki manjka, najbrž fotografirajo

Trg herojev v Budimpešti

MESTECE SZENTENDRE

Szentendre je mesto ob reki Donavi v bližini glavnega mesta Budimpešte. Znano je po svojih muzejih (predvsem etnografski muzej na prostem), galerijami in umetniki. Zaradi svoje zgodovinske arhitekture in enostavnega železniškega in rečnega dostop je postal priljubljena destinacija za turiste, nastanjene v Budimpešti.

NEDELJA. 13.10.2013

MESTO ESZTERGOM

Esztergom je mesto s približno 30.000 prebivalci na severu Madžarske, v županiji Komárom-Esztergom, okoli 50 km severozahodno od Budimpešte, ob desnem bregu Donave. Območje današnjega Esztergoma je bilo poseljeno že v času Keltov. V rimskih časih je tu stala utrdba *Salvio Mansio*, kjer je med drugim nekaj časa bival tudi poznejši cesar Mark Avrelij. Ob začetku 6. stoletja so utrdbo zasedli Slovani in jo zaradi možnosti prehoda čez Donavo poimenovali *Strěgom* (»stražarnica«). Utrdba je bila pomembna v času Nitranske kneževine, Velikomoravske in kot obmejna utrdba vzhodne frankovske države. V 10. stoletju so današnji Esztergom zasedli Madžari, ki so ob poimenovanju obdržali slovanski koren. V mestu je bila rezidenca dinastije Árpád.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Esztergom

Največja mestna znamenitost je klasicistična stolnica, ki je največja madžarska cerkev. Baziliko so pričeli graditi leta 1822, uradno so jo posvetili 31. avgusta 1856 (dokončno so jo dogradili tri leta kasneje)

notranjost stolnice

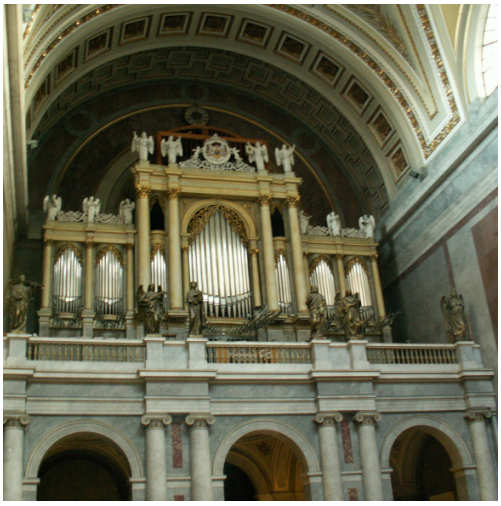

DUNA MUSEUM (DONAVA MUZEJ ESTERGOM)

http://www.thebestinheritage.com/presentations/search/duna-museum---danube-museum,121.html

KIS BALATON

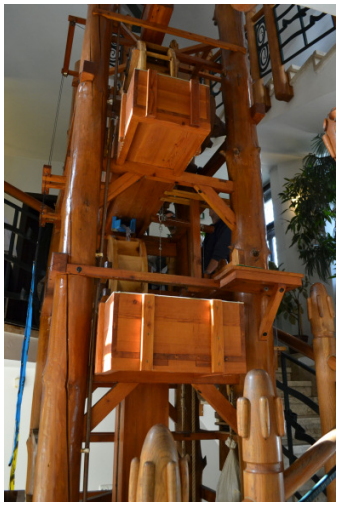

Malo smo se igrali z vodo

Lidija in Mirjana po kolenih po svetu

Tako so včasih izgledale luksuzne kopalnice

NEŽIDERSKO JEZERO

http://www.austria.info/si/o-avstriji/nezidersko-jezero-1312089.html
http://hr.wikipedia.org/wiki/Ne%C5%BEidersko_jezero

Mi smo poslušali razlago,

Kristjan je pa našel prijatelja

MESTO SOPRON

http://www.sopron.hu/Sopron/portal/english

tudi g. Vincencij je srečal prijatelja

pa smo pred odhodom proti domu